

III

(Parengiamieji aktai)

AUDITO RŪMAI

NUOMONĖ Nr. 7/2014

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą ir 322 straipsnio 2 dalį)

dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinantį Sprendimą 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos, pasiūlymo

(2014/C 459/01)

TURINYS

	Dalis	Puslapis
ĮVADAS	1	2
NUOSAVI IŠTEKLIAI, KURIAIS FINANSUOJAMAS ES BIUDŽETAS	2	2
PVM/BNPJ LIKUČIŲ IR KOREKCIJŲ APSKAIČIAVIMAS IR TAISOMIEJI BIUDŽETAI	3–6	2
KOMISIJOS PASIŪLYMAS	7–9	3
PASTABOS	10–25	3
IŠVADA	26	4

EUROPOS SĄJUNGOS AUDITO RŪMAI,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą ir 322 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į 2014 m. lapkričio 13 d. Audito Rūmų gautą Tarybos prašymą parengti nuomonę dėl minėto pasiūlymo,

atsižvelgdami į ankstesnes Audito Rūmų nuomones dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽²⁾,

atsižvelgdami į Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 11/2013 ⁽³⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

Įvadas

1. 2014 m. lapkričio 12 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 ⁽⁴⁾, įgyvendinantį Sprendimą 2007/436/EB, Euratomas ⁽⁵⁾ dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos. Ji pasiūlė pakeisti esamas taisykles sudarant valstybėms narėms galimybę esant tam tikroms aplinkybėms po nustatyto termino pateikti nuosavų išteklių sumas, gautas apskaičiuojant pridėtinės vertės mokesčio (PVM) ir bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) likučius ir korekcijas.

Nuosavi ištekliai, kuriais finansuojamas ES biudžetas

2. Metinės biudžeto procedūros kontekste PVM ir BNPj pagrįsti nuosavi ištekliai yra apskaičiuojami taikant vienodus tarifus valstybių narių prognozuojamiems duomenims. Šie ištekliai pateikiami kas mėnesį išmokant „dvyliktąsias dalis“ ⁽⁶⁾ ir yra registruojami biudžeto 1 antraštinėje dalyje „nuosavi ištekliai“. BNPj nuosavų išteklių paskirtis yra *ex ante* subalansuoti ES biudžetą.

PVM/BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimas ir taisomieji biudžetai

3. Po to, kai valstybės narės atlieka metinį peržiūrėtą PVM ir BNPj duomenų perdavimą atitinkamai liepos 31 d. ⁽⁷⁾ ir rugsėjo 22 d. ⁽⁸⁾, Komisija apskaičiuoja likučius ir korekcijas ⁽⁹⁾, remiantis Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 10 straipsnio 4 dalimi ir 10 straipsnio 7 dalimi, atsižvelgdama į BNPj komiteto nuomonę dėl BNPj duomenų tinkamumo apskaičiuoti nuosavus išteklius. Ši nuomonė paprastai teikiama spalio mėn. pabaigoje.

4. Po PVM ir BNPj likučių apskaičiavimo ir korekcijų gautas sumas valstybės narės turėtų pateikti tą pačių metų gruodžio mėn. pirmą darbo dieną ⁽¹⁰⁾. Šis terminas yra privalomas.

5. Dėl PVM ir BNPj likučių apskaičiavimo ir korekcijų yra atliekami pakeitimai biudžeto pajamų pusėje. Dėl šio teigiamo ar neigiamo nukrypimo susidariusi suma ⁽¹¹⁾ gali būti perkelta į ateinančius metus, taip sumažinant arba padidinant N + 1 metų valstybių narių įnašus.

⁽¹⁾ COM(2014) 704 *final*, 2014 m. lapkričio 12 d.

⁽²⁾ Nuomonės Nr. 2/2012 (OL C 112, 2012 4 18, p. 1), Nr. 2/2008 (OL C 192, 2008 7 29, p. 1), Nr. 2/2006 (OL C 203, 2006 8 25, p. 50), Nr. 4/2005 (OL C 167, 2005 7 7, p. 1) ir Nr. 7/2003 (OL C 318, 2003 12 30, p. 1).

⁽³⁾ Tinkamas bendrųjų nacionalinių pajamų (BNPj) duomenų gavimas: labiau struktūrizuotas ir tikslingesnis metodas pagerintų Komisijos tikrinimo veiksmingumą (<http://eca.europa.eu>).

⁽⁴⁾ OL L 130, 2000 5 31, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. sausio 26 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 105/2009 (OL L 36, 2009 2 5, p. 1).

⁽⁵⁾ 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimas 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 163, 2007 6 23, p. 17).

⁽⁶⁾ Žr. Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 10 straipsnio 3 dalį.

⁽⁷⁾ Žr. 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1553/89 dėl galutinių vienodų nuosavų išteklių, kaupiamų iš pridėtinės vertės mokesčio, surinkimo priemonių 7 straipsnio 1 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį (OL L 155, 1989 6 7, p. 9).

⁽⁸⁾ Žr. 2003 m. liepos 15 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 dėl bendrųjų nacionalinių pajamų rinkos kainomis suderinimo (BNPj reglamentas) 2 straipsnio 2 dalį (OL L 181, 2003 7 19, p. 1).

⁽⁹⁾ Šie su N metais susiję likučių ir korekcijų apskaičiavimai yra atliekami palyginant N – 1 metais valstybių narių pateiktus PVM ir BNPj pagrįstus įnašus su mokėjimais, apskaičiuotais pasitelkiant šiems suminiams dydžiams naudojamus aktualius ir atnaujintus duomenis.

⁽¹⁰⁾ Žr. Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 10 straipsnį.

⁽¹¹⁾ Nuo 2005 m. bendras šio likučių ir korekcijų apskaičiavimo rezultatas buvo teigiamas, išskyrus 2009, 2010 ir 2013 m.

6. Kaip nustatyta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 16 straipsnyje, apskaičiuvus PVM ir BNPj likučius ir korekcijas gauta bendra grynoji suma taip pat gali būti kompensuota sumažinant arba padidinant einamųjų N metų nuosavus išteklius priimant taisomąjį biudžetą. Ši praktika, kai Komisija atlieka biudžeto pataisus siekdama išlyginti su šiais likučių ir korekcijų apskaičiavimais susijusius svyravimus, yra gana įprasta ⁽¹⁾.

Komisijos pasiūlymas

7. Pasiūlytoje nuostatoje, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, yra nustatyta, kad tokiais aplinkybėmis, kai sumos yra neįprastai didelės ⁽²⁾, valstybės narės gali pateikti sumas, gautas apskaičiuvus PVM ir BNPj likučius ir korekcijas, bet kuriuo metu tarp einamųjų metų gruodžio mėn. pirmos darbo dienos ir sekančių metų rugsėjo mėn. pirmos darbo dienos.

8. Valstybės narės turi pranešti Komisijai prieš gruodžio mėn. pirmą darbo dieną apie savo sprendimą ir apie mokėtinų sumų mokėjimo datą (arba datas). Bet kokio valstybių narių vėlavimo pateikiant šiuos išteklius atveju yra skaičiuojamos palūkanos Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 11 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

9. Šį pasiūlymą Komisija pateikė atsižvelgdama į tai, kad 2014 m. spalio mėn. PVM ir BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimas parodė, kad pagal dabartinę nuosavų išteklių sistemą gali būti atveju, kai turi būti sumokėtos neįprastai didelės sumos. 2014 m. to priežastis visų pirma buvo kai kurių valstybių narių atliktos reikšmingos BNPj duomenų peržiūros pasikeitus šaltiniams ir metodams ir su Komisijos nustatytais esamomis BNPj išlygomis susijęs darbas ⁽³⁾, kuris leido atlikti duomenų po 2002 m. atnaujinimus ⁽⁴⁾.

Pastabos

10. Komisijos pasiūlymo tikslas yra padidinti lankstumą sudarant galimybę valstybėms narėms, kurios po likučių ir korekcijų apskaičiavimų turi pateikti neįprastai dideles sumas, mokėjimą atlikti vėliau.

11. Savo nuomonėse Nr. 2/2012, Nr. 2/2008 ir Nr. 2/2006 Audito Rūmai išreiškė susirūpinimą dėl dabartinės ir būsimos nuosavų išteklių sistemos, pagal kurią finansuojamas ES biudžetas, sudėtingumo ir nepakankamo skaidrumo.

12. Savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 11/2013 Audito Rūmai atkreipė dėmesį į trūkumus taikant dabartinę nuosavų išteklių sistemą, dėl kurių valstybėse narėse susidaro biudžeto neapibrėžtumas. Visų pirma jie nustatė, kad dėl ilgo tikrinimo proceso ir pernelyg dažnai Komisijos naudojamų bendrųjų išlygų tam tikrų metų valstybių narių BNPj duomenys gali būti koreguojami po daugiau nei 10 metų.

13. Nors šis pasiūlytas keitimas nepašalina valstybių narių biudžeto neapibrėžtumo, kuris išlieka svarbi rizika dabartinėje nuosavų išteklių sistemoje, Audito Rūmai pripažįsta, kad apskaičiuvus PVM ir BNPj likučius ir korekcijas gali susidaryti neįprastai didelės sumos, kaip buvo 2014 m., ir atsižvelgia į Komisijos metodą, leidžiantį valstybėms narėms atidėti šių sumų mokėjimą, priėmus naują Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 10 straipsnio 7a dalį.

14. Abu Komisijos pasiūlytame keitime pateikti kriterijai, kuriais yra nustatomos tinkamumo sąlygos, vykdytinos norint gauti leidimą atidėti mokėjimus, yra tinkami, nepaisant to, kad jie iš dalies persidengia ⁽⁵⁾ (žr. 7 dalį).

15. Siūlomas keitimas yra taikomas pagal Sprendimą 2007/436/EB, Euratomas dėl dabar galiojančios nuosavų išteklių sistemos. 2014 m. gegužės 26 d. Taryba priėmė Sprendimą 2014/335/ES, Euratomas ⁽⁶⁾, pakeičiantį minėtą 2007 m. sprendimą. Kai įsigalios naujas Sprendimas ⁽⁷⁾, Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 bus panaikintas, o Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 ⁽⁸⁾ bus taikomas atgaline data nuo 2014 m. sausio 1 d.

⁽¹⁾ Nuo 2005 m. PVM ir BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimai buvo įtraukiami į paskutinį taisomąjį biudžetą, išskyrus 2010 ir 2013 metus.

⁽²⁾ Kai viršija dvi dvyliktasias dalis viso atskiros valstybės narės įnašo (atskira viršutinė riba) arba pusę dvyliktosios dalies visų valstybių narių įnašų (bendra viršutinė riba).

⁽³⁾ Pagal ES nuosavų išteklių apskaičiavimo taisykles tam tikrų metų PVM ir BNPj duomenis galima peržiūrėti iki, atitinkamai, N + 4 metų liepos 31 d. ir rugsėjo 30 d. Šį nustatytą ketverių metų terminą galima pratęsti tais atvejais, kai Komisija ir (arba) valstybės narės mano, kad atitinkamų finansinių metų duomenų kokybę kai kuriais atžvilgiais reikėtų pagerinti.

⁽⁴⁾ Išskyrus vieną specialiąją išlygą, apimančią 1995–2001 m. laikotarpį.

⁽⁵⁾ Remiantis Komisijos po 2004 m. einančių metų vertinimu, jei būtų taikyta siūloma keisti nuostata, abu kriterijai būtų buvę vykdomi dvejais metais – 2007 m. ir 2014 m.

⁽⁶⁾ OL L 168, 2014 6 7, p. 105.

⁽⁷⁾ Jį patvirtinus visoms valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų atitinkamus konstitucinius reikalavimus.

⁽⁸⁾ 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti (OL L 168, 2014 6 7, p. 39).

16. Audito Rūmai atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlytas Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 keitimas dėl to turėtų atspindėti pirmiau minėtame reglamente. Svarbu užtikrinti, kad pasiūlytas Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 keitimas būtų priimtas dar prieš įsigaliojant Sprendimui 2014/335/ES, Euratomas.
17. Žinodami apie griežtą šio pasiūlymo priėmimo tvarkaraštį, Audito Rūmai mano, kad dabartinė Komisijos nuostata turėtų būti papildyta atsižvelgiant į Audito Rūmų pastabas (žr. 20, 23 ir 25 dalis), siekiant suformuoti visiškai išbaigtą mechanizmą naujo Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 įsigaliojimo kontekste.
18. Pasiūlyta nuostata yra susijusi tik su valstybių narių išteklių pateikimo termino atidėjimu, kai dėl „teigiamų“ apskaičiuotų PVM ir BNPj likučių ir korekcijų susidaro reikšmingos sumos.
19. Kai valstybės narės turi didelį „neigiamą“ PVM ir BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimo rezultatą, Komisija galėtų būti įpareigota surinkti papildomų pajamų priimant taisomąjį biudžetą (žr. 5–6 dalis). Dėl to gali susidaryti biudžeto neapibrėžtumas, panašus kaip 2014 m. spalio mėn.
20. Siekiant užtikrinti, kad valstybės narės nuosekliai taikytų Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 10 straipsnį, Komisijai turėtų būti suteikta teisė atidėti sumų, kurios susidaro dėl tokių „neigiamų“ PVM ir BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimo rezultatų, kompensavimą.
21. Pagal esamas taisykles Komisija apskaičiuoja po PVM ir BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimo susidarancias sumas N metų spalio mėn. Prireikus ji pradeda biudžeto taisymo procedūrą, siekdama, kad jis būtų patvirtintas iki tų pačių metų pabaigos. Komisijos pasiūlyme yra leidžiama esant tam tikroms ypatingoms aplinkybėms šias sumas pateikti tarp N metų gruodžio mėn. pradžios ir N + 1 metų rugsėjo mėn. pradžios (žr. 7 dalį).
22. Atsižvelgiant į tai, kad apie mokėjimų atidėjimo datą (-as) valstybės narės turėtų nuspręsti iki pirmos gruodžio mėn. darbo dienos, kyla rizika, kad galutinę taisomojo biudžeto sumą Komisija galės nustatyti tik labai vėliame procedūros etape.
23. Valstybių narių sprendimo dėl mokėjimų, susijusių su PVM ir BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimu, atidėjimo data buvo nustatyta siekiant naują nuostatą taikyti dabartiniams 2014 metais, tačiau šis terminas turėtų būti nukeltas iki 2015 m. lapkričio mėn. pradžios ar vėlesnės datos. Dėl to taip pat turėtų būti pakeista ribų, skirtų nustatyti tinkamumo atidėti mokėjimus kriterijų vykdymą, apskaičiavimo referencinė data (prieš lapkričio 15 d.).
24. Audito Rūmai mano, kad Komisijos pasiūlymas gali padidinti nuosavų išteklių sistemos sudėtingumą (žr. 11 dalį) ir Komisijai tenkančią nuosavų išteklių surinkimo administracinę našta.
25. Todėl iš dalies pakeistame reglamente turėtų būti nustatytas bendras išankstinis šių atidėtų mokėjimų tvarkaraštis, siekiant apriboti su datomis, įmokų skaičiumi ir sumomis susijusį neapibrėžtumą.

Išvada

26. Audito Rūmai atsižvelgia į Komisijos pasiūlymą esant ypatingoms aplinkybėms sudaryti galimybę atidėti su PVM ir BNPj likučių ir korekcijų apskaičiavimu susijusius mokėjimus. Jie atkreipia dėmesį į tai, kad ši nuostata gali padidinti nuosavų išteklių sistemos sudėtingumą ir valstybių narių biudžeto neapibrėžtumą. Todėl Audito Rūmai mano, kad šis pasiūlymas turėtų būti papildytas, atsižvelgiant į Audito Rūmų iškeltas pastabas naujo Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 įsigaliojimo kontekste.

Šią nuomonę Audito Rūmai priėmė Liuksemburge 2014 m. lapkričio 27 d. įvykusiame Audito Rūmų posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
